

Michael Lewis

Kazanma Sanatı

Moneyball

Çeviren
Bora İşyar



Billy Fitzgerald'a
Bağrışları hâlâ kulaklarımda

İÇİNDEKİLER

	Önsöz.....	11
1	Yeteneğin Laneti	15
2	Bir Oyuncu Nasıl Keşfedilir?	27
3	Aydınlanma	56
4	Cehalet Tarlası	77
5	Günün Fırsat Menüsü: Jeremy Brown	111
6	Adaletsiz Bir Oyunu Kazanma Sanatı.....	133
7	Giambi'nin Boşluğu.....	152
8	Scott Hatterberg, Hasat Makinesi	176
9	Takas Masası.....	202
10	Değeri Bilinmeyen Bir Atıcının Anatomisi	232
11	İnsan Faktörü	259
12	Fikrin Hızı.....	278
	Sonsöz: Porsuk.....	296
	Teşekkür	302
	Sözlük	305

Geçenlerde, denizin dibinde yatan Kaliforniyalı bir geminin enkazının içinde, belinde 90 kilo altını içine sakladığı bir kemer olan bir yolcunun kalıntılarına ulaşıldı. Düşünüyorum da, batarken altın mı onundu, o mu altının?

-John Ruskin, *Unto This Last*

Önsöz

Bu kitabı kaleme aldım çünkü hikâyeye âşık oldum. Bu, birçoğu MLB için yeterli olmadıkları gerekçesiyle defalarca reddedilmiş, değerleri bilinmeyen bir grup oyuncu ve yöneticinin MLB'nin en başarılı kulüplerinden birini inşa edişlerinin hikâyesiydi. Ancak kitabı yazma fikri çok daha önce, daha ortada âşık olacak bir hikâye dahi yokken doğmuştu. Bu macera çok masumane bir soruyla başladı aslında: En fakir beyzbol takımlarından biri olan Oakland Athletics nasıl oluyor da bu kadar çok maç kazanabiliyordu?

On yılı aşkın bir süredir profesyonel beyzbolu yönetenler, oyunun sportiften finansal bir rekabete dönüştüğünden dem vuruyorlardı. Beyzbolda zenginle fakir arasında yer alan uçurum başka hiçbir profesyonel spor dalında olmadığı kadar büyüktü ve her geçen gün daha da büyümeye devam ediyordu. 2002 sezonunun açılışında ligin en zengin takımı olan New York Yankees'in maaş toplamı 126 milyon dolarken, en fakir iki takım olan Oakland A's ve Tampa Bay Devil Rays'in maaş toplamaları bunun üçte birinden az, yaklaşık 40 milyon dolar civarındaydı. Bundan 10 yıl önce en yüksek maaş toplamlı takım olan New York Mets, oyuncularına 44 milyon dolar öderken; en düşük bütçeli takım olan Cleveland Indians'ın maaş toplamı 8 milyon doların biraz üzerindeydi. Büyüyen uçurum, en iyi oyuncuları sadece en zengin takımların alabilecekleri anlamına geliyordu.

Fakir bir takım ise müzmin sakat ve yeteneksiz isimlerle yetinmek zorunda kalıyordu ki bu da başarısızlığa mahkûm oldukları anlamına geliyordu; şayet beyzbolu yönetenlere inanırsak.

Bu argümanın doğruluğunu kabullenmeye meyilliydim aslında, zira en çok zafer kazanan takımlar aynı zamanda en fazla parası olanlardı. Ancak son iki yılda yaşananlar insanı düşünmeye teşvik ediyordu. Her iki ligde de* sıralamanın dibinde yer alan takımlar –Rangers, Orioles, Dodgers ve Mets– yüksek miktarda para harcamış ve akıllara durgunluk verici derecede başarısız olmuşlardı. Spektrumun öteki ucunda ise Oakland yer alıyordu. Son yıllarda ligin en düşük toplam maaşlı takımı (ya da takımlarından biri) olmasına rağmen normal sezonda, Atlanta Braves’den sonra en fazla galibiyeti Oakland A’s kaydetmişti. Üst üste üç yıl play-off’lara yükselmiş, bunların son ikisinde en zengin beyzbol takımı olan Yankees’i saf dışı etmeye çok yaklaşmıştı. Neydi bu başarının sırrı? Unutmamak gerekiyor ki karşılarındaki Yankees, finansal determinizmin en korkunç örneğiydi; New York felsefesini benimseyen takım, başarıyı satın almaktan utanç duymuyordu ve belki onları rakiplerinin bir adım önüne geçiren de bu arsızlıktı.

MLB Komisyoneri Alan H. (“Bud”) Selig, ta 1999 yılında Oakland A’s’in başarısı için “anomali” tabirini kullanıyordu. Ancak bu yaklaşım takımın nasıl başarıya ulaştığını açıklamıyor, bahane üretmekten öteye geçmiyordu. Neydi bu takımın sırrı? Beyzbol dünyasının en fakir ikinci takımı nasıl oluyordu da en zenginlere kafa tutuyor, başarı şansı yakalıyor ve hatta normal sezonda mücadele ettiği 29 takımın 28’inden fazla galibiyet alabiliyordu? Daha geniş bir perspektiften bakarsak, beyzbolun hangi özellikleriydi birçoklarının parayla başarı satın alamamalarına yol açan? İlgimi çeken ve bu kitabın yanıtlamaya çalıştığı sorular bunlardı işte.

Bariz bir noktaya işaret ederek başlayalım: Beyzbolda önemli olan ne kadar paran olduğu değil, paranı ne kadar iyi harcadığındır. Oakland ile ilgilenmeye başladığım sezon, kulüp sadece 34 milyon dolar harcamasına rağmen inanılmaz bir başarı sergileye-

* Ulusal Lig ve Amerikan Ligi. –çn

rek 102 maç kazanmıştı; bir önceki yıl, yani 2000'de ise 26 milyon dolar harcamış ve 91 maç kazanarak Amerikan Ligi Batı'yı zirvede tamamlamıştı. Bağımsız bir beyzbol ekonomisi uzmanı olan Manhattanlı avukat Doug Pappas, Oakland ve diğer takımlar arasında ölçülebilir bir farka işaret ediyordu. 25 kişilik bir takım için harcanabilecek asgari tutar 5 milyon dolardı. 2 milyon dolar da sakatlar listesindeki ve 40 kişilik kadronun geri kalanındaki oyunculara harcanıyordu. Herhangi bir beyzbol müsabakasında şansın oynadığı büyük rol ve deneyimli MLB oyuncularının çoğu ile asgari ücret alan çaylaklar arasında yetenek açısından çok büyük farklar olmaması, asgari ücret politikası izleyen bir takımın 162 maçlık sezonda yaklaşık 49 galibiyet alacağı anlamına geliyordu. Pappas, finansal verimliliği ölçmek adına şu soruyu soruyordu: Bir takım, 49'dan sonra aldığı her galibiyet için asgari ücret olan 7 milyon doların ne kadar üzerinde harcama yapıyor? Yani her marjinal maliyet kaç marjinal dolara mal oluyor?

Önceki üç yıl zarfında Oakland A's galibiyet başına yarım milyon dolar harcamıştı. Altı rakamlı bir meblağ harcayan diğer tek takım, galibiyet başına 675 bin dolarla Minnesota Twins'di. En müsrif kulüpler –örneğin, Baltimore Orioles ya da Texas Rangers– galibiyet başına Oakland A's'in altı katını yani üç milyon dolar harcamışlardı. Normal bir sektörde faaliyet gösteriyor olsa Oakland A's çoktan birçok beyzbol takımını ele geçirmiş, bir imparatorluk kurmuş olurdu. Ancak söz konusu beyzbol olduğunda yapabildiği tek şey sahadaki performansı ile zengin rakiplerini kendilerinden utandırmaktı.

Oakland deneyinin temelinde beyzbolu yeniden düşünme arzusu yatıyordu: nasıl yönetiliyor, nasıl oynanıyor, ideal oyuncular hangileri ve neden? Asla Yankees kadar harcayacak parası olmayacağını bilincindeki Oakland A's genel menajeri Billy Beane, oyundaki verimsiz pratiklere odaklanmaya başlamıştı. Yaptığı şey esasen beyzbol hakkında yeni bilgiler edinmeye çalışmaktan ibaretti. Oyunu bilimsel ve sistematik biçimde çalışan Oakland ekibi sprint süratinin piyasa değerinden, bir MLB oyuncusu ile AAA oyuncusu arasındaki içsel farklılara kadar her konuda ince-

lemelerde bulundu. Kelepir oyuncuları da bu araştırmaları sonucunda tespit edebildiler. Oakland A's'in satın aldığı ya da draft'ta seçtiği oyuncuların çoğu, kökenleri beyzbolun geleneklerine dayanan önyargıların kurbanlarıydı. Oakland'ın araştırma ve geliştirme departmanı bu önyargıları yıkıp onların gerçek değerlerini sergileyebilmelerine olanak sağladı. Bir beyzbol takımı, insan ilişkilerinde aklın yarattığı imkân ve koyduğu sınırlamaların hikâyesinin merkezinde yer alıyordu. Beyzbol her şeyin ötesinde, bilimdışı bir kültürün bilimsel metotlara nasıl yanıt verdiğinin ya da veremediğinin bir örneğini teşkil ediyordu.

Dedim ya, ben bir hikâyeye âşık oldum. Bu, profesyonel beyzbol ve beyzbol oyuncularıyla ilgili bir hikâye. Merkezinde ise profesyonel beyzbolun hayatını altüst ettiği ve kendisi de mucizevi bir şekilde beyzbolu altüst eden bir adam var. Kendisi ve fitilini ateşlediği devrim hakkında daha fazla bilgi edinebilmek için Toronto Blue Jays'in genel menajeri J. P. Ricciardi ile birkaç gün geçirdim. Oakland'da Billy Beane ile çalışmış olan Ricciardi o günlerde yeni takımını Oakland A's'in radikal modeli rehberliğinde yeniden inşa etmekle meşguldü. Başlarda alay konusu edilen Ricciardi, kendisiyle görüştüğüm dönemde eski tüfek beyzbol yazarlarının en huysuzlarının bile saygısını kazanmayı başarmıştı. 2002 sezonunun sonunda Toronto'nun en büyük korkusu Ricciardi'nin, organizasyonunu Oakland A's modelinde yeniden inşa etmek isteyen Boston Red Sox'ın teklifini kabul edeceğiydi.

Bir Red Sox maçı sırasında Ricciardi'yi kendine hizmet eden bir konuşmaya ikna etmeye çalıştım. Aylar önce bana ısrarla Billy Beane ile diğer genel menajerler arasında dağlar kadar fark olduğunu söylemişti. Bir elini olabildiğince yukarı kaldırmış, ötekini de olabildiğince aşağı çekmiş ve, "Billy zirvede, diğerleri ise dipteler," demişti. Şimdi oturmuş yeni model Blue Jays'in, Boston Red Sox'ı mağlup edişini izlerken Oakland A's'den eski iş arkadaşının seviyesine yükselmiş olma ihtimalinin olup olmadığını sorduğumda sadece güldü. Billy'nin oyunun en iyisi olduğuna en ufak bir şüphe dahi yoktu. Sorulması gereken soru, onu en iyi yapan şeyin ne olduğuuydu.

Yeteneğin Laneti

Tanrılar biri için ümit vaat ediyor diyorsa, bilin ki onu yok etmek istiyorlardır.

–Cyril Connolly, *Enemies of Promise*

İlk işleri sizi koşturmaktı. Her zaman. Gelecek vadeden elit amatörleri denemeye alan MLB scout'larının kontrol listelerindeki ilk madde sprint süratiydi. Scout'lar yanlarında taşırlardı bu kontrol listelerini ve denedikleri genç oyuncuların sahip olup olmadıklarını test ettikleri yeteneklere de “araçlar” adını verirdi. Beş araç vardı önemsedikleri: koşabilme, atabilme, savunma yapabilme, vurabilme ve sert vurabilme becerileri. Koşabilen bir oyuncunun “tekerleri” vardı; güçlü kolları olan birinin ise “hortumu”. Scout'lar oto mekanıği dilini konuşuyorlardı. Onları dinlerken kolaylıkla genç adamlardan değil de spor arabalarından konuştuklarını düşünebilirsiniz.

İlkbaharın son günlerinden birinin yaşandığı San Diego'da birçok MLB takımı bir grup gelecek vadeden genç oyuncuyu deniyordu. Atmosferin geçmiş yıllara nazaran daha gergin olmasının nedeni takvimlerin 1980 senesini gösteriyor olması-

dı. Beyzbol draft'larındaki riskler adamakıllı artmıştı. Birkaç yıl kadar önce mahkeme, beyzbol oyuncularına serbest kalma hakkı tanımış ve bu kararı takip eden saniyeler içinde kulüp sahipleri oyunculara, bir beyzbol oyuncusunun değeri hakkındaki sağduyulu her türlü olguyu görmezden gelen ücretler önermişlerdi. Ortalama MLB maaşı dört yıl zarfında üçe katlanıp 52 bin dolardan yaklaşık 150 bin dolara çıkmıştı. New York Yankees'in yeni sahibi George Steinbrenner 1973 yılında takımın tamamı için 10 milyon dolar ödemişti; 1975 yılında modern beyzbol tarihinin ilk serbest oyuncusu olan Catfish Hunter için ödediği rakam 3,75 milyon dolardı. Birkaç yıl kadar önce gelecek vadeden isimlerle ilgili alınan yanlış kararların sonuçları kimsenin umurunda dahi değildi. Ancak eskiden bin dolara mal olan hatalar artık kulüplerin milyonlarca dolar kaybetmelerine yol açıyordu.

Neyse, dedim ya, ilk işleri sizi koşturmaktı. Dış sahadaki yabancı otların üzerinde ısınma hareketleri ve hafif tempolu koşu yapan beş genç adam vardı: Darnell Coles, Cecil Espy, Erik Erickson, Garry Harris, Billy Beane. Genç adam dediğime bakmayın; daha birer çocuklardı aslında. Öyle ki, burada olabilmek için annelerinden izin kâğıdı getirmek zorunda kalmışlardı. Yaşadıkları kasabalar dışındaki kimsenin adlarını dahi duymadığı bu gençler, scout'lar için şimdiden birer yıldızdı. Ülkenin en çok gelecek vadeden 30 ismi arasında yer alan beşlinin tamamının ilk tur seçimleri olacağına şüphe yoktu. Amerika'nın en zengin beyzbolcu kaynağı olan Güney Kaliforniya kökenli bu beş gencin San Diego'da Herbert Hoover Lisesi'nin beyzbol sahasına davet edilmelerinin sebebi de şu soruya bir yanıt bulmaktı: En iyinin de iyisi hangisi?

Çocuklar gevşeme hareketlerine geçtiklerinde birkaç scout iç saha çimlerinde muhabbet ediyor. Toronto Blue Jays'in genel menajeri Pat Gillick elinde bir kronometre ile dış sahada dikiliyor. Etrafında, hepsi ellerinde kendi kronometrelerini tutan beş altı scout daha var. Aralarından biri 50 metre kadar öteye gidip

ayağıyla finiş çizgisini çiziyor. Çocuklar sahanın ucundaki faul çizgisinin önünde sıralanıyorlar. Sollarında Ted Williams'ın* bir lise öğrencisiyken yaptığı sayısız ikili koşullarda rol sahibi olan dış saha duvarı var.** Ted Williams'ın, Herbert Hoover Lisesi'nden mezun olmuş olması bu çocuklar için hiçbir anlam ifade etmiyor. Etraflarındaki hiçbir şey ilgilerini çekmiyor zaten. Hissizleşmişler. Son birkaç ayda kendilerinden hayli yaşlı adamlarca o kadar fazla teste tabi tutulmuşlar ki artık yeteneklerini nerede ve kim için sergilediklerini umursamıyorlar bile. Burada deneneler sanki genç atletler değil de spor arabaları. Padres scout'u Paul Weaver da burada. Çocukların sakinliği onu şaşırtıyor zira daha önceleri birçoklarının scout'lar karşısında paniklediklerine şahit olmuş. İlerleyen yıllarda Seattle Mariners formasıyla yılda 3 milyon dolar kazanacak olan dış saha oyuncusu Mark McLemore, Weaver'ın deneme antrenmanlarından birinde sahanın orta yerine kusacaktı. Ancak bu çocuklar farklılar; çok uzun zamandır çok iyiler.

Darnell Coles. Cecil Espy. Erik Erickson. Garry Harris. Billy Beane. Scout'lardan biri ötekine şöyle diyor: *Üç siyah [Coles, Harris, Espy] benim. Beyazların tozunu atacaklar. Espy ise hepsinin, Coles'un bile tozunu atacak.* Coles, halihazırda UCLA'den futbol bursu almış bir geniş alanlı top tutucu (*wide receiver*) ve müthiş bir sprinter. Espy o kadar süratli ki scout'lar Coles'un bile onunla baş edemeyeceğine eminler.

Gillick'in işaretiyle beş doğuştan atlet yerlerinden fırlıyor ve birkaç adımda finiş çizgisine varıyorlar. Yedi saniye sürmüyor yarış. Billy Beane'in yanında hepsi çok yavaş kalıyor; Espy üç adım gerisinde, ikinci sırada bitiriyor yarışı.

Sonuç çok açık olmasına rağmen -50 metrelik bir yarışın sonunda ne gibi bir müphemiyetten bahsedilebilir ki?- Gillick sı-

* Gelmiş geçmiş en iyi beyzbol oyuncularından biri olarak kabul gören ve kariyeri boyunca sadece Boston Red Sox forması giyen Ted Williams (1918-2002) bir sezonda .400 vuruş ortalaması tutturmuş oyuncuydu. -çn

** Duvara çarpan toplar sahaya döndüklerinde sıklıkla savunmacıları kontrpiyede bırakıyor, bu sayede vurucular ikili ve hatta üçlü koşullarda yapma şansları buluyorlar. -çn

kıntılı görünüyor. Scout'lardan birine mesafenin 50 metre olduğundan emin olmasını söylüyor. Sonra da beş çocuğu tekrardan start çizgisine yolluyor. Çocuklar şaşırıyor, zira, evet, scout'ların ilk işi daima onları koşturmak oluyor ama ekseriyetle sadece bir kez koşuyorlar. Gillick'in dayanıklılık ölçümü yapmak istediğini düşünüyorlar. Fakat Blue Jays GM'sinin kafasında bambaşka bir şey var. Onun işi gördüklerine inanıp görmediklerine inanmak ancak az önce gördüklerine bir türlü inanmıyor. Birincisi, Billy Beane'in hile yapmadan Cecil Espy ve Darnell Coles'u geçebileceğine inanmıyor. İkinci inanmadığı şey de kronometresinin gösterdiği zaman: 6,4 saniye. Bu, Billy gibi iriyarı bir çocuğun değil, bir sprinterin koşabileceği bir derece.

Nedenini anlamasalar da start çizgisine geçip tekrar yarışıyor çocuklar. Sonuç değişmiyor. "Billy hepsine nal toplattı," diyor Paul Weaver.

Genç bir adamken herkesi her konuda alt edebilirdi Billy Beane. Hangi sporu yapıyor olursa olsunlar, rakiplerinden o kadar üstün görünürdü ki onun daha başka, daha kolay bir oyun oynadığını düşünürdünüz. Lise ikinci sınıftayken futbol takımının oyun kurucusu, basketbol takımının da sayı kralıydı. Vücudunun yeterince gelişmemiş olması da bir şey değiştirmiyordu; örneğin, elleri basket topunu avucuna sığdıracak kadar büyük olmamasına rağmen smaç yapabiliyordu.

Billy'nin babası sporcu değildi ve oğluna beyzbolu rehber kitaplardan öğretmişti. Deniz subayı olduğundan yılın dokuz ayını karadan uzakta geçiriyordu. Donanma lojmanlarındaki evlerinde geçirdiği aylarda oğluna bir şeyler öğretmeye kararlıydı. Başta atış yapmayı (*pitch*) öğretti zira atıcılık çalışılıp öğrenilebilecek bir beceriydi. Mevsimlerden ne olursa olsun oğlunu ve sayfalarının birçoğunun uçları kıvrılmış olan beyzbol kitaplarını alır, küçükler ligi maçlarına evsahipliği yapan sahalara idman yapmaya giderdi. Sadece eğlence odaklı da değildi bu antrenmanlar. Tam bir mükemmeliyetçiydi Billy'nin babası ve eğitim kampını andıran zorluktaki atış çalışmalarını askeri bir disiplinle yönetiyordu.

Billy yine de kendini şanslı hissediyordu. Her gün ama her gün at-yakala* oynamak istediğini ve babasının ona asla hayır demeyeceğini biliyordu.

14 yaşına geldiğinde boyu babasından 15 santimetre uzun olan Billy beyzbol rehber kitaplarının öğrettiklerini çoktan aşmıştı. Daha lise birinci sınıftayken koçu, ondan büyük oyuncuların agresif itirazlarına kulak asmamış ve sezonun son maçında atıcı olarak onu sahaya sürmüştü. 10 vurucuyu strikeout eden ve rakibine sayı vermeyen Beane, dört kez çıktığı plakada iki vuruş yapmayı başardı. 15 yaşında, lise ikinci sınıftayken, ülkedeki en zorlu lise beyzbol liglerinden birinde .500'ün üzerinde vuruş ortalaması tutturmayı başardı. Üçüncü yılında boyu 1.90'ı geçmiş, kilosu da 80'in üzerine çıkmıştı ve büyümeye devam ediyordu. O yıl okuduğu lisenin beyzbol sahasının tribünlerindeki yerlerini alan scout'lar Billy'nin .500 eşliğini bir kez daha geçtiğine tanık oldular. Scout'ların dikkatini çektikten sonra atıcı olarak çıktığı ilk maçta sadece iki vuruşa izin verdi, dört kez kale çaldı ve üç üçlü vuruş yaptı. Bu üç üçlü vuruşluk Kaliforniya liselerarası rekorunu 22 yıldır kırabilen olmadı ancak o günden asıl akıllarda kalan Beane'in bu vuruşları nasıl yaptıydı. San Diego'nun banliyölerinden birinde yer alan saha çitlerle çevrili değildi, uçsuz bucaksız bir tundraydı. İlk üçlü vuruşunda topu rakibin dış saha oyuncularının arkasına yollayınca, plakaya bir sonraki çıkışında savunmacılar daha derine geçtiler. Beane topu yine arkalarına yollayınca üçüncü sefer daha da derine gittiler. Artık o kadar uzaktaydılar ki bir MLB maçı olsa stat otoparkında dikiliyor olurlardı. Sonuç değişmedi ve Billy topu yine arkalarına yollamayı başardı.** Bu üçüncü üçlü sonrasında tribünlerde bir kahkaha tufanı koptu. Öyle bir atletti ki Billy, o sahadayken, hangi sporu yapıyor olursa olsun, gözlerinizi bir saniyeliğine

* Genelde iki kişinin birbirlerine beyzbol topunu attıkları, evlerin arka bahçesinden parklara, her türlü alanda oynanabilen oyun; *catch*. -çn

** Sahanın çevresi çitlerle çevrili olsa bu vuruşların en azından biri home run olacaktı ancak saha sınırları belli olmadığından top ne kadar uzağa giderse gitsin en fazla üçlü vuruş olarak kayda geçiyordu. -çn

dahi kırpsanız, eşi benzeri görülmemiş ve görülmeyecek bir sahneye tanık olma fırsatını kaçırdınız.

Genç bir atletin ileride nasıl bir profesyonel beyzbolcu olacağını tahmin ederek hayatlarını kazanan yaşlı adamları heyecanlandırıyor Billy. Bir kere inanılmaz bir vücut yapısı vardı; çakı gibiydi, bir gram fazlası dahi yoktu. Ve yüzü! Koyu kahverengi, dağınık saçlarının altında scout'ların bayıldığı keskin yüz hatları yatıyordu. Bazı scout'lar genç bir adamın yüz yapısından sadece karakterini değil profesyonel beyzboldaki geleceğini de okuyabileceklerine inanıyorlardı. Hatta bunun için kullandıkları bir tabir de vardı: "Güzel Surat". Billy'nin Güzel Surat'ı olduğuna şüphe yoktu.

Billy'nin koçu Sam Blalock, scout'lar hakkında ne düşünmesi gerektiğinden emin değildi: "Elimde, draft'ın ilk turunda bir takımın kapacağı bir oyuncu var ve her antrenmanımıza 15-20 scout geliyor. Ne yapacağımı bilemiyorum zira ben hiç profesyonel olarak oynamadım." Bu sözleri sarf ettikten yaklaşık 20 yıl sonra meslektaşlarının oylarıyla ülkedeki en iyi lise beyzbol koçu seçilecekti Sam Blalock. San Diego'daki Rancho Bernardo Lisesi'nde koçluk yaptığı takımlardan o kadar çok gelecek vadeden oyuncu çıkacaktı ki beyzbol çevreleri okul için "fabrika" tabirini kullanacaktı. Ancak, 1979 yılında henüz acemi bir koç olan Blalock, MLB'yi ve ligin idmanlara gelen temsilcilerini gözünde büyütüyordu. Bütün scout'lar Billy Beane'i yakından tanımak istiyorlardı. Öyle ki, onu sürekli ev telefonundan aramalarından sıkılan Billy, antrenman sonrası soluğu arkadaşlarından birinin evinde alıyordu. Scout'lara karşı da koçlarına karşı da mesafeliydi Billy. Yaşadığı yerde onu gerçekten etkileyen biri varsa o da bir gün ders çıkışında ona, hayatını albenisi ve sportif becerileri sayesinde idame ettirmek zorunda kalmayacak kadar zeki olduğunu söyleyen İngilizce öğretmeni idi. Billy, onu memnun etmek için kendini geliştirmek istiyordu. Scout'lara gelince; varlıkları da yoklukları da birdi onun için.

Sam Blalock şimdilerde scout'ları bir köşeye toplayıp, çağrılana dek orada beklemelerini söylemenin doğru davranış biçimi

olduğunu düşünüyor. Ancak o dönem scout'ların tüm isteklerini yerine getirmiş, yıldız oyuncusunu tabiri caizse görücüye çıkarmıştı. Billy'nin koşmasını istediklerinde koşturuyor, atışını görmek istediklerinde kendisi plakaya geçiyor ve Billy ona roket gibi atışlar yapıyordu. Billy'nin plakaya çıkmasını istediklerinde kendisi, yıldız oyuncusu ve scout'lar haricindeki herkesi saha dışına alıyor ve özel vuruş antrenmanları yaptırıyordu. ("Ben atıyordum, Billy vuruyordu. 20 kadar scout da dış sahada sineklerle boğuşuyordu," diye anımsıyor Blalock.) Scout'lar Billy'ye her baktıklarında sadece görmek istediklerini görüyorlardı: Geleceğin MLB yıldızını.

Billy'ye gelince, Sam onu kendi haline bırakıyordu. Kariyerinin henüz başındaki Blalock beyzbolu bir takım oyunundan ziyade bireysel bir spor olarak görüyor ve sonradan edinilebilecek yeteneklerden ziyade içgüdüsel atletik becerilere dayalı olduğuna inanıyordu. Billy'ninki gibi yeteneklere sahip bir atlet de olabildiğince serbest bırakılmalıydı: "O zamanlar çok gençtim ve biraz da korkuyordum açıkçası. Onun geleceğini mahvetmek istemiyordum." İlerleyen yıllarda beyzbol ile ilgili düşünceleri değişecek ancak Billy'nin yetenekleri ile ilgili görüşleri daima aynı kalacaktı. Aradan geçen 22 yılda 60'tan fazla oyuncusu ve iki yeğeni profesyonel olarak MLB'de boy gösteren Blalock hâlâ Billy kalibresinde bir oyuncunun karşısına çıkmadığını söylüyor.

İşaretler hepsinin gözünden kaçtı. Örneğin, üçüncü yılında .500'ün üzerinde olan vuruş ortalamasının son yılında .300'e gerilediğini dahi fark etmediler. Bu düşüşün sebebini tespit etmek de hiç kolay değildi. Belki scout baskısı altında eziliyordu. Belki de diğer takımlar ona nasıl atış yapmaları gerektiğini keşfetmiş ve Billy bu yeni duruma uyum sağlayamamıştı. Belki de şanssız bir dönemden geçiyordu. Önemli olan kimsenin bu düşüşü fark etmemiş olmasıydı. Şöyle diyordu scout'lardan biri: "Billy'nin istatistiklerine bakmak aklımın ucundan dahi geçmedi. Dört dörtlük bir oyuncuydu o." Mets'in baş scout'u Roger Jongewaard ise, "Anlamanız gereken şey şu: Biz sadece performansa değil, aynı zamanda yeteneğe bakıyoruz," diyordu.

Sorun şu ki, söz konusu Billy olduğunda yetenek bir maske işlevi görüyordu. Onun için her şey daima o kadar yolunda gitmişti ki, işler kötüye gittiğinde nasıl tepki vereceğini düşünmek kimse- nin aklından dahi geçmemişti. Blalock ise endişeliydi zira bu tip anları Billy'yle birebir yaşıyordu. Başarısız olduğu anda kırıp dökcek bir şeyler arıyordu yıldız oyuncusu. Strikeout edildiği bir keresinde alüminyum beyzbol sopasını duvara öyle şiddetle vurmuştu ki doksan derece bükülmüştü sopa. Daha sonra plakaya çıkma sırası tekrardan ona geldiğinde hâlâ o kadar kızgındı ki kendine, o yamuk sopayla vuruş yapmaya çalışmıştı. Bir keresinde de öyle bir yaygara çıkarmıştı ki Blalock onu takımdan uzaklaştırmak mecburiyetinde kalmıştı. Şöyle diyordu koç: “Bazı oyuncular strikeout olduktan sonra kulübeye döndüklerinde takım arkadaşlarının hepsi kulübenin öteki ucuna kayar. Billy o oyunculardan idi işte.”

Billy için sahada işler iyi gitmediğinde benliğiyle yeteneği arasında bir duvar çekiliyordu âdeta. Ve o, bu duvarı aşıp da öte tarafa ulaşmanın tek yolunun duvarın orta yerinde kocaman bir delik açmak olduğunu zannediyordu. Mesele başarısız olmaktan nefret etmesi değil, başarısız olduğunda ne yapacağını bilmemesiydi.

Scout'lar bunu hiç dikkate almadılar. Liseyi bitirmek üzere olan Billy hakkında sorulan tek soru şuydu: Onu takımıma katabilir miyim? 1980 MLB draft'ı yaklaşırken birçokları için bu sorunun yanıtının olumsuz olacağına dair hayli geçerli sebepler belirmişti. İlk işaret New York Mets'in baş scout'u Roger Jongewaard'ın Billy'ye olağandan fazla ilgi göstermesiydi. Draft'ın ilk turunun ilk seçim hakkı Mets'te olduğundan, New York kulübünün istediği takdirde Billy'yi kadrosuna katmasının önünde hiçbir engel yoktu. Rivayete göre Mets'in listesinde iki isim vardı: Billy ve Los Angeles'ta bir lisede oynayan Darryl Strawberry. Yine rivayete göre Jongewaard'ın ilk tercihi Billy'ydi (ki bu konuda yalnız da değildi). Kendisine kulak verelim: “Bazı oyuncular iyi, bazıları seçkindir. Billy, seçkinlerin de seçkinydi; kolu, sürati dört dörtlüktü. Başka sporlar da yapıyordu. Tam bir

atletti yani. Yetmezmiş gibi notları da iyiydi ve okulun en güzel kızlarıyla çıkıyordu. Öyle bir cazibesi vardı ki, ne istese elde edebilirdi.”

Diğer kötü işaretse Billy'nin ısrarla profesyonel olarak beyzbol oynamak istemediğini söylüyor olmasıydı. Onun tercihi üniversiteye gitmekti. Özellikle de beyzbol ya da futbol bursu alıp Stanford Üniversitesi'nde devam etmek istiyordu öğrenimine. Güney Kaliforniya Üniversitesi beyzbol programının kafa avcılarında biri ona, “Finaller zamanı spora bir hafta ara vermeni istiyorlar orada” dediğinde, “Zaten bu yüzden Stanford'ı istiyorum” diye yanıt vermişti. Birkaç scout Billy'nin aslında futbolcu olmadığına, beyzbol kariyerini riske atacak bir sakatlık yaşamamak adına, lisenin ikinci sınıfından beri futboldan uzak durduğuna işaret ediyordu. Stanford bu uyarıları kaale dahi almadı. Üniversite, okuldaki ikinci yılını tamamlayan oyun kurucusu John Elway'in halefini arıyordu. Beyzbol takımı çok güçlü olmadığı için okula kabullerde sözü geçmeyen beyzbol koçu, futbol koçundan Billy'yi bir izlemesini istedi. Koç birkaç saat içinde Billy Beane'in John Elway'in yerini doldurabilecek isim olduğuna kanaat getirmişti bile. Billy'nin yapması gereken tek şey lisedeki son matematik dersinden B almaktı. Stanford'ın spor departmanı geri kalan her şeyle ilgilenecekti – ki ilgilendi de.

Draft gelip çıktığında MLB scout'larının neredeyse tamamı Billy'yi elde edemeyecekleri gerçeğiyle çoktan yüzleşmişti. Paul Weaver şöyle anımsıyor o günleri: “Billy birçoğumuzu korkutmuştu. Çünkü kimse onun profesyonel mukaveleye imza atacağına inanmıyordu.” İlk tur seçim hakkını beyzbol oynamak istemeyen bir çocuğa harcamak gerçekten delilik olurdu.

Korkunun esiri olmayan tek isim Roger Jongewaard'dı. Mets'in 1980 draft'ında üç adet ilk tur seçim hakkı olduğundan yönetimin bunlardan birini mukavele imzalamayı reddetme riski olan birine harcamayı sorun etmeyeceğini düşünüyordu baş scout. Draft'tan önceki aylarda enteresan bir deneyin parçası olmayı kabul etmişti Mets ön bürosu. *Sports Illustrated*, genel menajer Frank Cashen'a bir muhabirlerinin draft'ta ilk ki-

min seçileceğinin belirlenme sürecinde takımı takip etmesinin mümkün olup olmadığını sormuştu. Mets, dergiye aday listesini gösterdiğinde editörler, gazetecilik açısından bakıldığında Darryl Strawberry'nin seçilmesinin daha iyi olacağını belirtmişlerdi.

Strawberry'ninki harika bir hikâyeydi gerçekten de: Zengin ve meşhur olmak üzere olduğunu bilmeyen, Los Angeles'ın merkezinden gelen fakir bir çocuk. Billy'yi ona yeğleyen Jongewaard, derginin seçim sürecinin bir parçası olmasına şiddetle karşı çıkıyor, "Bir canavar yaratacağız ve bu bize çok pahalıya mal olacak" diye açıklıyordu duruşunu. Ancak kulüp ona kulak asmadı. Mets'in ön bürosu, ülke çapında bir reklam kampanyasının getirilerinin, Darryl Strawberry'den beklentileri yükseltmenin ve hatta yanlış oyuncuyu seçmenin götürülerinden fazla olduğu inancındaydı. Nihayetinde, ilk tercih olarak seçtikleri Strawberry'ye 210 bin dolar gibi muhteşem bir imza parası ödedi Mets. Sıradaki Blue Jays, Garry Harris'i; altıncı sıradaki Mariners, Darnell Coles'u; sekizinci sıradaki White Sox ise Cecil Espy'yi seçti. Mets ön bürosu, kulübün ilk turdaki ikinci ve toplamdaki 23. seçim hakkını Jongewaard'ın arzuladığı gibi kullanmasına izin verdi ve baş scout tercihini Billy Beane'den yana kullandı.

Jongewaard üniversiteye gitmek istediklerini söyleyen birçok gencin, kendilerine önerilen paranın miktarını görünce fikir değiştirdiklerine tanık olmuştu. Ancak, draft sonrası Billy'nin ebeveynlerine önerdiği 100 bin dolar hiçbir işe yaramadı. Bu noktada Billy'nin ciddi olduğundan endişe duymaya başlamıştı. Oğlunun Stanford'a gitmesini isteyen Billy'nin anesini öfkeliendireceğini bile bile zamanının neredeyse tamamını Beane'lerin evinde geçirmeye başladı ama nafile: "İşler hiç de istediğim gibi gitmiyordu. Ben de Billy'ye ne kadar büyük bir kulüp olduğumuzu göstermeye karar verdim."

1980 senesiydi. Beane'ler geçimini askeriyeden sağlayan orta sınıf bir aileydi. Billy bırakın New York'a gitmeyi, San Diego'nun dışına dahi doğru düzgün çıkmamıştı. Onun için New York

Mets bir beyzbol kulübünden ziyade kendisine çok uzak bir firkiden ibaretti. O yaz Mets, Padres maçı için San Diego'ya geldiğinde Jongewaard yanında Billy ile misafir takım tesislerini* ziyaret etti. Billy salona girdiğinde arkasında adının yazılı olduğu bir Mets formasını ve bir grup oyuncuyu kendisini beklerken buldu: Lee Mazzilli, Mookie Wilson, Wally Backman. Oyuncular onu tanıyorlardı. Yanına yaklaştılar ve şaka yoluyla artık kışını kaldırıp MLB'ye gelmesinin zamanının geldiğini söylediler. Menajer Joe Torre de ilgisini esirgemedi genç oyuncudan. Jongewaard, "Billy'nin aklını orada çeldik. A takımıyla tanıştı ve bir anda bu oyuncularla beraber forma giyeceğinin farkına vardı," diyordu. Billy ise şöyle anımsıyordu o günü: "Kutsal bir mekândaydım; birçoklarının erişimine kapalı bir mekân. Ben ise içerideydim. O noktada her şey bir anda ciddiye bindi."

Karar tamamen Billy'ye aitti. Bir yıl kadar önce babası onunla oturmuş ve oğlunu bilek güreşi yapmaya davet etmişti. Bu davranışı Billy'ye garip gelmişti zira babası böyle biri değildi; gergin ancak fiziksel olarak hiç de agresif olmayan biriydi. Sonunda güreştiler ve Billy kazandı. Daha sonra babası Billy'ye, eğer babasını bilek güreşinde alt edebilecek kadar büyüdüyse hayatta kendi kararlarını alabilecek yaşa da geldiğini söyledi. Mets'in teklifi Billy'nin kendi başına alması gereken ilk büyük karardı. Bir süre sonra Roger Jongewaard'a imza atmaya hazır olduğunu bildirdi.

Ardından yaşananlar o kadar garipti ki Billy yıllar sonra o anları gerçekten yaşadığını yoksa hayal mi etti, emin olamıyordu. Sonra Mets'e mukaveleyi imzalayacağını söyledi, ama imzayı atmadan önce tekrardan fikir değiştirdi. Babasına profesyonel beyzbol oynamak istediğinden emin olmadığını söylediğinde aldığı cevap netti: "Kararını verdin, imza atacaksın."

Billy, Mets'in teklif ettiği 125 bin doları aldı. Annesini (ve kendisini) sezon dışındaki zamanında Stanford'daki akşam

* Hem evsahibi hem de misafir takım için statların hemen yanı başında yer alıyor bu tesisler ve soyunma odaları, duş, taktik odaları, ortak kullanım alanları ve teçhizat odaları gibi çeşitli bölümlerden oluşuyorlar; *clubhouse*. -çn

derslerine katılacağını söyleyerek kandırdı. Stanford böyle bir anlaşmayı kabul etmeye razı değildi elbette. Billy'nin Stanford forması giymeyeceğini öğrenen okul idaresi ona bu durumda üniversiteden ders alamayacağını bildirdi. Dekan Fred A. Hargadon'un mektubunda şu ifadeler yer verilmişti: "Sevgili Bayan Beane, Billy'yi okula kabul kararımızı gözden geçirip geri çekmeye karar verdiğimizizi bildirmek isterim...Kendisine hem eğitim hayatında hem de profesyonel beyzbol kariyerinde başarılar dilerim."

İşte böyle bir anda altüst oldu bir hayat. Bir gün istediği her şeyi elde edebilecek olan Billy Beane, ertesi gün sayısız alt lig beyzbol oyuncusundan biri olmuştu ve zengin dahi olamamıştı. Anne babasının bir aile dostlarının tavsiyesiyle Billy'nin imza parası olan 125 bin doları yatırdıkları emlak ortaklığı da iflas etmişti. Billy'nin annesi, Roger Jongewaard'la uzun yıllar boyunca tek kelime dahi konuşmadı.